

Nicolai Tihonovici Starostenko – 40 de ani de nemurire

În martie, anul curent se împlinesc 40 de ani de la trecerea în neființă a profesorului N. T. Starostenko, renumit savant și clinician, unul dintre fondatorii școlii de medicină internă din Republica Moldova. Fiind originar din Ucraina, și-a legat strâns viața și activitatea de țara și poporul nostru, în primul rând prin faptul că și-a făcut studiile în clinica marelui savant internist N. D. Strajesco (Kiev), originar din Basarabia, pentru ca apoi să transmită bogatele sale cunoștințe studenților și discipolilor săi din Moldova.

După absolvirea Institutului de medicină din Kiev, N. T. Starostenko lucrează la clinica Institutului de Nutriție din Odesa în funcție de asistent (1932-1936), asistent superior (1936-1941). A ținut cursuri de gastrologie, vitaminologie și dietetică în cadrul programelor de reciclare a medicilor. În 1938 a susținut teza de doctor în medicină, iar în 1941 a prezentat spre susținere teza de doctor habilitat.

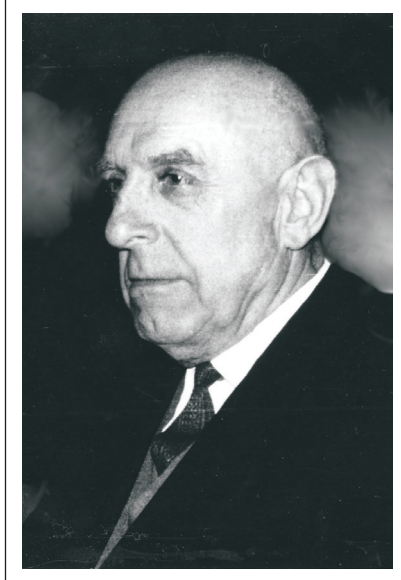
În anii 1941-1945 ai celui de al II-lea Război mondial, fiind internist superior la spitalul militar de campanie, a fost decorat cu ordinele „Steaua Roșie”, „Războiul pentru apărarea Patriei clasa II” ș.a. În această perioadă a publicat 7 lucrări științifice.

Din 12.06.1946 ajunge în postura de șef al catedrei de Medicină internă, care se numea *Факультетская терапия* (în prezent Clinica Medicală nr. 1) a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. N. T. Starostenko a fost fondatorul și conducătorul acestei catedre pe parcursul primilor 26 de ani de la fondare.

În 1950 a susținut teza de doctor habilitat, iar în 1951 i se conferă titlul didactic de profesor universitar.

Profesorul N. T. Starostenko a avut o largă sferă de activitate științifică. D-lui este autorul a 117 lucrări publicate, inclusiv a 7 monografii. Sub conducerea acestui savant ilustru au fost susținute 28 de teze de doctor în medicină și 4 teze de doctor habilitat în medicină.

De obicei, odată cu cercetările clinice se efectuau și lucrări experimentale, (cu utilizarea animalelor de laborator), îndeosebi în patologiile sistemului digestiv. Tematica cercetărilor științifice, efectuate sau dirijate de el, cuprindea: studiul distrofiei alimentare în timpul foametei din anul 1947 în Moldova (7 lucrări); al hepatitei virale și cirozei hepatice; studierea farmacodinamiei procainei (monografia prof. N. T. Starostenko în 1961 a fost publicată în New York, pentru care autorul s-a ales cu o muștrare aspră pe linia de partid și cu multe alte neplăceri); studierea rolului hipercolesterolemiei în patologia cardiovasculară (N. T. Starostenko); probleme de diagnostic și tratament al bolii ulceroase a stomacului și duodenului (N. T. Starostenko, V. Socol, R. Coșciug); a colitei cronice (A. Botnari); hipertensiunea arterială (N. T. Starostenko, A. Diordița); starea funcțională a ficatului în sindromul tromboembolic (A. Izvoreanu); hipotensiunea arterială primară (A. Diordița, L. Țurcan, V. Bodiul); a febrei reumatismale (N. T. Starostenko, V. Melnicenco, E. Șnaider); artrita reumatoidă (R. Coșciug); studiul proprietăților curative ale apelor minerale din Moldova (N. T. Starostenko, F.

Ambros, A. Secrieru, S. Iluciov, T. Moșneaga); studiul biopotențialelor electrice ale organelor interne și al punctelor biologice active de pe suprafața corpului (N. T. Starostenko, A. Secrieru, A. Botnari, L. Țurcan) etc. Rezultatele acestor lucrări au fost implementate pe larg în practica medicală.

În cadrul clinicii profesorului N. T. Starostenko erau implementate sistematic metode noi de diagnostic și tratament. De exemplu, în această clinică, pentru prima dată în Moldova a fost folosit șocul electric în tratamentul tahiaritmiilor supraventriculare și ventriculare (N. T. Starostenko, A. M. Secrieru).

Savantul emerit N. T. Starostenko a fondat o veritabilă școală științifică în medicina noastră națională, tradițiile căreia au un ecou benefic și pozitiv până în zilele noastre. Discipolii acestei școli s-au manifestat în diferite domenii ale medicinii interne, au aplicat metodologia didactică, clinică și științifică.

Profesorul N. T. Starostenko a fost un pedagog exigent și un clinician iscusit. Principiile metodologice promovate de el prevedeau: principalul obiect de studiu la lecția practică și la prelegere este pacientul; respectarea strictă a ordinii și metodelor de examinare a pacientului; cunoașterea și înțelegerea etiologiei, patogeniei, semnificației simptomelor, semnelor și sindroamelor pentru diagnostic, și nu doar memorizarea lor; dezvoltarea raționamentului clinic (argumentarea tuturor procedeelelor de diagnostic și tratament individual); stimularea lucrului de sine stătător al studentului; atragerea studenților în activitatea științifică; exigența față de activitatea studentului și respectarea demnității acestuia.

Din inițiativa profesorului N. T. Starostenko au fost organizate noi catedre de profil Medicina internă: catedra de fiziologie, catedra de perfecționare a medicilor interniști, cursul de cardiologie, care mai târziu a devenit catedră, catedra medicină internă pentru Facultatea Stomatologie, asigurându-le cu cadre didactice bine pregătite.

În calitate de prorector și rector al Institutului de medicină, a contribuit la dezvoltarea și prosperarea *Alma mater*. În aceeași măsură a reprezentat medicina noastră la diferite foruri superioare în calitate de deputat la nivel republican și unional, consultant special în Republica Populară Chineză, participant la diferite foruri științifice.

Pentru merite deosebite N. T. Starostenko a fost decorat cu ordinele „Lenin” și „Insigna de Onoare”.

Chipul luminos al profesorului Nicolae T. Starostenko se va păstra veșnic viu în memoria noastră.

Ion Ababii, dr. h., profesor, academician
Rector al USMF „Nicolae Testemițanu”

Filip Ambros, dr. conferențiar universitar
Clinica Medicină internă nr. 1

Alexandru Izvoreanu, dr., profesor universitar
Clinica Medicină internă nr. 5